

Deficit a dluh vládních institucí - 4. čtvrtletí 2022

3.4.2023 - Helena Houžvičková, Jaroslav Kahoun | Český statistický úřad

Saldo hospodaření sektoru vládních institucí skončilo ve čtvrtém čtvrtletí roku 2022 v deficitu odpovídajícímu úrovni 5,8 % HDP. Míra zadlužení sektoru vládních institucí stoupla meziročně o 2,1 p. b. na 44,1 % HDP.

Schodek hospodaření vládních institucí ve 4. čtvrtletí roku 2022 dosáhl 103,8 mld. Kč, což v meziročním srovnání znamená zhoršení o 7,0 mld. Kč. Do deficitu se propadly všechny subsektory vládních institucí, největší podíl tradičně připadá na hospodaření ústředních vládních institucí, které skončilo ve schodku 67,2 mld. Kč, který se ovšem meziročně vylepšil o 6,1 mld. Kč. Místní vládní instituce hospodařily se schodkem ve výši 19,2 mld. Kč, který se meziročně zhoršil o 6,0 mld. Kč a hospodaření fondů sociálního zabezpečení (zdravotních pojišťoven) skončilo v deficitu 17,3 mld. Kč.

„Hospodaření vládních institucí ve čtvrtém čtvrtletí roku 2022 skončilo v deficitu ve výši 103,8 mld. Kč. Největší podíl na tomto výsledku měly výdaje na sociální dávky. Míra zadlužení sektoru vládních institucí meziročně stoupla o 2,1 procentních bodů a dosáhla výše 44,1 % HDP,“ uvedla Helena Houžvičková, ředitelka odboru vládních a finančních účtů ČSÚ.

Saldo hospodaření sektoru vládních institucí, 4. čtvrtletí 2020 - 4. čtvrtletí 2022

Období	4.Q 2020	1.Q 2021	2.Q 2021	3.Q 2021	4.Q 2021	1.Q 2022	2.Q 2022	3.Q 2022	4.Q 2022
mld. Kč	-137,5	-131,1	-40,1	-42,7	-96,8	-69,0	-8,7	-66,0	-103,8
% HDP	-9,0	-9,5	-2,6	-2,7	-6,0	-4,5	-0,5	-3,8	-5,8

Poznámka: Údaje v tabulce nejsou sezónně očištěny, nelze je srovnávat mezičtvrtletně.

Celkové příjmy sektoru vládních institucí stouply meziročně o 9,2 % a dosáhly 40,3 % HDP. Na meziročním růstu příjmů se podílelo zejména zvýšení příjmů z přijatých sociálních příspěvků, přijatých úroků a daní z příjmů. Celkové výdaje vládních institucí meziročně vzrostly o 8,9 % a dosáhly 46,1 % HDP. Nejvíce vzrostly výdaje na sociální dávky, náhrady zaměstnancům a vydané úroky.

Nominální dluh vládních institucí meziročně stoupl o 430,4 mld. Kč na 2 997,1 mld. Kč. Míra zadlužení sektoru vládních institucí meziročně stoupla ze 42,0 % na 44,1 % HDP, vliv nominální změny dluhu činil +6,3 p. b., přičemž rostoucí nominální HDP přispěl k poklesu zadlužení o -4,2 p. b. Mezičtvrtletně dluh stoupl o 13,8 mld. Kč, což představuje zvýšení míry zadlužení o 0,2 p. b. Růst nominálního HDP přispíval k poklesu zadlužení o -1,2 p. b.

Z hlediska jednotlivých komponent dluhu byl meziroční nárůst zaznamenán především u emitovaných cenných papírů (+239,3 mld. Kč) a u přijatých půjček (+184,9 mld. Kč).

Dluh sektoru vládních institucí, 4. čtvrtletí 2020 - 4. čtvrtletí 2022

Saldo hospodaření vládních institucí po očištění o sezónní a kalendářní vlivy skončilo v deficitu 68,3

mld. Kč, který odpovídal 3,9 % HDP. Mezičtvrtletně se saldo hospodaření vylepšilo o 11,6 mld. Kč. Vývoj salda hospodaření vládních institucí očištěného o sezónní a kalendářní vlivy ilustruje následující graf.

Sezónně očištěné saldo hospodaření vládních institucí, 4. čtvrtletí 2020 - 4. čtvrtletí 2022

Poznámky:

Kvantifikace fiskálních ukazatelů je založena na metodice Evropského systému národních účtů (ESA 2010). Uvedené údaje jsou v metodickém souladu s údaji sloužícími pro účely statistiky nadměrného dluhu (EDP, excessive deficit procedure) a pro hodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií.

Přebytek/deficit vládních institucí je výše čistých půjček (+) nebo výpůjček (–) v systému národního účetnictví. Ukazatel vyjadřuje schopnost sektoru v daném období financovat (+) jiné sektory ekonomiky nebo potřebu tohoto sektoru být ostatními sektory financován (–).

Dluh vládních institucí představuje výši konsolidovaných závazků sektoru vládních institucí vyplývající z přijatých vkladů, emitovaných dluhových cenných papírů a přijatých půjček. U cizoměnových dluhových nástrojů zajištěných proti měnovému riziku je ocenění provedeno na bázi smluvního kurzu.

Saldo hospodaření je porovnáno s výší HDP v daném čtvrtletí v běžných cenách. Výše konsolidovaného dluhu vládních institucí je porovnána se součtem posledních čtyř čtvrtletních HDP v běžných cenách. Podrobné údaje v časových řadách o saldu hospodaření a dluhu vládních institucí jsou součástí tabulek Transmisního programu (tabulka 25 a tabulka 28) publikovaných na stránkách ČSÚ v sekci „HDP, Národní účty“.(Sektor vládních institucí). Pokud není uvedeno jinak, data nejsou očištěna o sezónní a kalendářní vlivy. Časová řada sezónně očištěného salda vládních institucí (položka Čisté půjčky/ výpůjčky) Časová řada sezónně očištěných účtů za S.13 .

<https://www.czso.cz/csu/czso/cri/deficit-a-dluh-vladnich-instituci-4-ctvrtleti-2022>